

Aan de gemeenteraad van Nijmegen

Postadres

Gemeente Nijmegen
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Bezoekadres

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen

T 14 024
nijmegen.nl

Contactpersoon

Marc Wieringa
m.wieringa@nijmegen.nl

Ons kenmerk

E23.000571

Bijlagen

- Integraal Veiligheidsplan 2022-2026
- Raadsbrief criminaliteitscijfers 2022

Datum 18 april 2023
Onderwerp Veiligheidsbrief 2023

Geachte leden van de raad,

Jaarlijks informeren we u met onze veiligheidsbrief over de uitvoering van het veiligheidsbeleid.

Veiligheidsbrief: terugkerende structuur volgens IVP

Als vervolg op het door u vastgestelde Integraal Veiligheidsplan 2022-2026 (IVP) 'Samen veilig en weerbaar', hebben wij met uw woordvoerders op 1 maart jl. op het thema veiligheid van gedachten gewisseld over de systematiek van het veiligheidsbeleid. De belangrijkste afspraken:

- De systematiek van een IVP elke vier jaren met daarbij een jaarlijkse veiligheidsbrief is besproken en houden we vast.
- Op uw verzoek houden we in de veiligheidsbrief de structuur van het IVP aan, waarbij we een zo concreet mogelijke kwalitatieve duiding van onze aanpak verwoorden.
- Daarnaast beschrijven we de komende jaren per thema de relevante maatschappelijke ontwikkelingen.
- Bovendien organiseren wij de komende jaren thematische verdiepingen voor u op verschillende thema's van het IVP.

Hieronder behandelen we in de brief eerst de thema's die met prioriteit onze beleidsaandacht verdienen. Dit zijn de zes prioritaire thema's die wij u hadden voorgelegd, aangevuld met de twee thema's die uw raad per amendement unaniem aan het IVP heeft toegevoegd. Daarna beschrijven we de thema's die we als kerntaak van de overheid hebben gedefinieerd. Per thema blikken we terug op 2022 om vervolgens vooruit te kijken naar 2023.¹

¹ Bij het lezen van de plannen voor 2023 kan het goed zijn om in het achterhoofd te houden dat de gemeentelijk inzetbare gelden in het programma Veiligheid (dit programma omvat in 2023 €20,8 miljoen, waarvan € 15,6 miljoen opgaat aan onze bijdrage aan de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid, brandweerzorg) vrijwel uitsluitend worden besteed aan personele inzet. De aanpak van de thema's uit deze veiligheidsbrief richt zich vooral op de wijze waarop we de gemeentelijke regierol in het veiligheidsdomein invullen.

Overigens is voor de volledigheid de op 24 januari jl. aan u toegestuurde raadsbrief bijgevoegd met daarin de criminaliteitscijfers over 2022. Normaal gesproken zijn deze cijfers in de veiligheidsbrief zelf te vinden. Omdat de veiligheidsbrief dit jaar pas later zou volgen, zijn deze cijfers u al eerder los toegezonden.

Prioritaire thema's

1. Aanpak van discriminatie

Een korte terugblik op 2022 laat zien waar we binnen dit thema op hebben ingezet:

- De gemeentelijke antidiscriminatievoorziening Vizier heeft voor ons onderzoek gedaan naar de veiligheid en welzijn van lhbtqi+²ers in Nijmegen. De resultaten hebben wij met uw raad gedeeld² en de burgemeester is hierover met de RegenboogRaad in gesprek geweest.
- De jeugdcoaches hebben binnen de school-werk-fit-modules werkvormen ontwikkeld om jongeren weerbaar te maken en te leren om onderwerpen als discriminatie bespreekbaar te maken.
- Het Huis van Compassie heeft gedurende het jaar meer dan 500 deelnemers gehad voor de dialoogbijeenkomsten. Doel van deze bijeenkomsten is dat stadsgenoten die elkaar niet vanzelf tegenkomen met elkaar in gesprek gaan over onderwerpen die in hun dagelijks leven belangrijk voor hen zijn.
- Er is gewerkt aan de verdere uitvoering van het Actieprogramma Inclusie, waarmee we verder invulling geven aan de uitvoering van het VN-Verdrag Handicap. Dit verdrag beoogt de discriminatie van mensen met een beperking tegen te gaan.

Onze opgave bij de aanpak van discriminatie ligt in het feit dat we in onze stad geen enkele vorm van discriminatie en uitsluiting tolereren. Dit thema heeft diverse raakvlakken met de thema's polarisatie en openbare orde. Ook in de Regenboogagenda en het Actieprogramma Inclusie³ zetten we hierop in. Onze regieteams in de wijken zijn extra alert op dit thema en tevens wachten we landelijke trainingsprogramma's en campagnes af om lokaal in te zetten. Onze ambitie berust op de onderstaande drie pijlers.

Landelijke ontwikkelingen & de anti-discriminatievoorziening

De maatschappelijke aandacht voor discriminatie en racisme groeit landelijk en lokaal. In Nijmegen blijft het aantal meldingen al jaren stabiel. We plegen op dit thema reguliere inzet door de financiering van een anti-discriminatievoorziening (ADV), die een preventieve taak in de aanpak van discriminatie heeft. De landelijke toename van meldingen vormde voor het kabinet aanleiding om de aanpak van discriminatie en racisme te versterken. Het kabinet houdt momenteel het functioneren van de ADV's tegen het licht en voorziet een uitbreiding van werk op dit vlak. In 2023 komt het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) met de resultaten van enkele lopende onderzoeken vanuit het

² Zie raadsbrief 'Onderzoek Welzijn en Veiligheid van regenboog-Nijmegen', verstuurd op 8 november 2022.

³ Actieprogramma Inclusie is een programma van de gemeente ter verdere uitvoering van het VN-Verdrag Handicap. Dit verdrag beoogt de discriminatie van mensen met een beperking tegen te gaan.

nationaal programma tegen discriminatie en racisme en zal ook de door het Rijk gewenste aanpak bekend worden gemaakt.

Regenboogagenda 2021-2024:

In de Regenboogagenda is de actielijn Veiligheid als een van de drie speerpunten vastgesteld. Hierop zijn de gemeente Nijmegen, de politie, Vizier, en COC regio Nijmegen aangesloten. Dit jaar wordt een multidisciplinaire werkgroep gevormd die zich actief gaat inzetten op dit brede thema om zowel de veiligheid als het veiligheidsgevoel in de stad te vergroten.

Voor de looptijd van deze Regenboogagenda zijn twee hoofddoelen gesteld. Ten eerste willen we bereiken dat er vaker melding wordt gemaakt bij Vizier van discriminatie op grond van seksuele oriëntatie, genderidentiteit en -expressie, en geslachtskenmerken. Ten tweede moet er meer structurele aandacht zijn voor de fysieke, sociale en emotionele veiligheid van lhbt+-personen. We willen dit realiseren door te investeren in het vergroten van de aangiftebereidheid, informatie te verzamelen over gerichte interventies die werken en deze toe te passen, en het uitvoeren van de lhbt+-veiligheidsmonitor.

Het laatste actiepunt is inmiddels uitgevoerd. De resultaten van dit onderzoek zijn met uw raad gedeeld. De inzet is om een vergelijkbaar onderzoek naar de veiligheid en welzijn van lhbt+-personen in Nijmegen periodiek te herhalen. Dit zorgt verder voor blijvende aandacht voor het onderwerp en maakt het mogelijk om in te spelen op de laatste ontwikkelingen.

Preventie discriminatie en racisme

In het coalitieakkoord is voor de periode 2023-2026 jaarlijks €100.000,- opgenomen voor de preventie van discriminatie en racisme in algemene zin. Dit jaar werken we aan een plan om deze gelden en extra gelden van het Rijk op een goede manier te besteden. We kijken daarbij naar kwetsbare doelgroepen, maar ook naar andere onderwerpen die gerelateerd zijn aan discriminatie. Dit om te zorgen dat Nijmegen echt een Stad van Iedereen wordt.

2. Ondernijning

Een korte terugblik op 2022 laat zien waar we binnen dit thema, naast de reguliere casusaanpak, op hebben ingezet:⁴

- We hebben een voorlichtingsactie bij de Nijmeegse haven uitgevoerd met preventieve scans van containers en voorlichting van medewerkers.
- We hebben ingezet op bewustwording bij zelfopslagboxbedrijven door voorlichting en controle bij deze sector.
- We hebben een plan van aanpak mensenhandel vastgesteld⁵, waarin we onder andere beschrijven hoe we omgaan met bewustwording, signalering, slachtofferhulp, preventie, repressie en de samenwerking met onze partners.
- Door gebruik van een SMS-bom hebben we 3500 drugsgebruikers bereikt met het aanbod voor hulp.

⁴ Voor meer informatie over de resultaten verwijzen wij graag naar de raadsbrief van 24 januari, waarin wij uitvoeriger beschrijven wat de resultaten van 2022 zijn.

⁵ De bijbehorende raadsbrief heeft u op 20 december 2022 ontvangen.

- We zijn van start gegaan met de pilot last onder dwangsom bij kennelijk dealen. Dit is een middel om bestuursrechtelijk op te treden in de aanpak van de straathandel van drugs.

Voor de komende periode berust de Nijmeegse aanpak op drie pijlers, waarbij preventie een belangrijk onderdeel is van de totale aanpak.

1. Een weerbare samenleving

Ondermijning is een breed en complex fenomeen. Vanwege de complexiteit kan het voor inwoners en ondernemers lastig zijn om in te schatten wanneer er sprake is van signalen van ondermijnende criminaliteit. Met het voorlichten van de Nijmeegse samenleving over de verschillende verschijningsvormen van ondermijnende criminaliteit, willen we bewustwording vergroten. We maken daarbij een onderscheid tussen de doelgroep Nijmeegse inwoners en de doelgroep Nijmeegse ondernemers.

Deze aanpak blijven we continueren. Bij de voorlichting aan inwoners maken we onder andere gebruik van campagnes van Stichting M (Meld Misdaad Anoniem). Bij bewustwordingscampagnes en –bijeenkomsten voor ondernemers zoeken we samenwerking met partners als het Platform Veilig Ondernemen. Bij zowel inwoners als ondernemers gaat het dus om het ontsluiten van informatie en het geven van een handelingsperspectief voor alle betrokken partijen. Specifiek bij ondernemers investeren we met onze aanpak op kwetsbare gebieden en branches.

2. Een weerbare organisatie

Op bestuurlijk en ambtelijk niveau blijft de vergroting van kennis over en weerbaarheid tegen ondermijnende criminaliteit een aandachtspunt dit jaar. Met een kritische blik kijken we naar de kwetsbare processen in de gemeentelijke organisatie en waar de behoeftes liggen, zoals meer voorlichting en rolbepaling in de aanpak. Waar nodig geven we extra aandacht aan het thema, zoals het continueren van opleidingen voor de toezichthouders. Ook kijken we naar het samenspel tussen integriteitsvraagstukken en ondermijningsvraagstukken. Dit jaar passen we Bibob toe bij het laatste pilotgebied in het sociale domein, vervolgens hebben we te bezien op welke wijze we Bibob-toetsing in dit domein willen continueren.

3. De bestuurlijke en integrale aanpak van ondermijnende criminaliteit

Voor een goede aanpak van ondermijning moet de basis van deze aanpak op orde zijn. We zetten daarbij in op de juiste randvoorwaarden, bijvoorbeeld door een goedlopend proces van ‘signaal tot en met interventie’. De gemeente Nijmegen werkt daarom lokaal en integraal samen binnen een Lokaal Ondermijningsoverleg en het samenwerkingsverband van het Regionaal Informatie en Expertise Centrum (RIEC).

De (integrale) aanpak van ondermijning is trendgevoelig en daarom ook vaak niet in ‘beton gegoten’. Nieuwe thema’s van ondermijnende criminaliteit duiken op en maken het noodzakelijk om een aanpak te vormen of aan te passen. Een thema als zorgfraude is een dergelijk voorbeeld. Met partners uit het sociaal domein werken we daarom samen om de juiste barrières te vormen hiertegen. Zo peilen we continu nieuwe Nijmeegse behoeftes in de aanpak van ondermijning en monitoren we nieuwe trends en ontwikkelingen.

3. Veilige wijken

Een korte terugblik op 2022 laat zien waar we binnen dit thema op hebben ingezet:

- Experts op het veiligheidsdomein werken samen met experts uit het sociale en fysieke domein om vroegtijdig integraal (mogelijke) gebiedsgebonden problematiek aan te pakken. Voorbeelden hiervan zijn de aanpak van de overlast bij het Bosje van de Baron en de integrale besprekingen van nieuwe opvanglocaties.
- In 2022 is er veel gebeurd rondom de avondsluiting van de Waalstranden. Het was het eerste jaar waarin de avondsluiting vanaf het begin van de mooiweelperiode van kracht was; er heeft een pilot plaatsgevonden; we hebben de aanpak geëvalueerd en een besluit genomen over de volgende jaren.⁶
- Na een flinke stijging van de overlast rondom het Joris Ivensplein en het Kronenburgerpark, hebben we een aanpak in het leven geroepen met daarin een aantal interventies.⁷ Voor de zomer van dit jaar komen we bij u terug met de voortgang van deze aanpak.
- We hebben een brede aanpak opgetuigd om de overlast van jongeren tegen te gaan, specifiek ook gericht op de doelgroep die rondom Plein 1944 voor flinke overlast heeft gezorgd en op de groep die zich daartoe voelt aangetrokken.
- We hebben de voorbereidingen getroffen voor de campagne wapens en jongeren 2023. Deze had als doel om enerzijds bewustwording te creëren over de risico's van wapenbezit en anderzijds meer zicht te geven op (risico)jongeren en tegelijkertijd de lokale contacten te versterken.⁸

De basis voor een leefbare en veilige woonomgeving ligt in een goede organisatie van de gebiedsgebonden veiligheidszorg. Daarom werken we sinds 2017 met Veiliger Wijkteams, waarin onder gemeentelijke regie per stadsdeel een veiligheidsaanpak wordt geprogrammeerd en uitgevoerd. Dit doen we risicogeorieënteed en informatiegestuurd, samen met onze belangrijkste veiligheidspartners in de wijken (politie, Toezicht & Handhaving, jeugdcoaches, Bindkracht10 & FC Social Work). Op deze wijze kunnen we inspelen op de trends en ontwikkelingen, en vroegtijdig interveniëren. Daarbij is de verbinding met wijkbewoners en ondernemers van groot belang.

Ook de regieteams multiprobleemhuishoudens werken in de wijken casusgericht ter reductie van overlast en zijn daarmee aanvullend op de gebiedsgerichte benadering. Binnen dit thema gaan we de komende jaren aan de slag met de volgende drie speerpunten.

1. Voortzetting van de Veiliger Wijkteams

We versterken de basis die er ligt en bouwen daarop voort, mede geholpen door de extra gelden uit het coalitieakkoord. Dit doen we met extra inzet van een jeugdcoach voor het centrumgebied en een regisseur jeugd. Door meer focus van de regisseurs op hun eigen wijken plegen we meer inzet op vroegtijdig signaleren in de wijk of op een preventieve of vroegtijdige aanpak van hotspots.

⁶ Zie raadsbrief van 20 december 2022.

⁷ Zie ook de raadsbrief over dit onderwerp die u op 5 juli 2022 heeft ontvangen.

⁸ In Q2 2023 zullen wij u de evaluatie van de campagne sturen.

Dit jaar willen we de samenwerking met bureau Halt intensiveren. Halt is voor ons vooral een belangrijke partner in het aanbieden van lessen op scholen voor jongeren én ouders en kan zo preventief veel betekenen op het gebied van wapens, jonge aanwas en ondermijning. Een andere prioriteit wat betreft preventie is de verdere uitbouw van de inzet van sleutelfiguren als rolmodellen, zowel offline als online.

Vanwege de toename van het aantal incidenten met wapens kijken we het komende jaar ook naar een bredere aanpak van wapenbezit. Afgaande op de meest recente incidenten in Nijmegen lijkt de problematiek niet alleen gerelateerd aan jongeren. Het komende jaar doen we daarom een verkenning met een goede analyse van de doelgroep en met welke interventies passen om het probleem preventief tegen te kunnen gaan. Belangrijk is dat we de interventies toespitsen op de doelgroep.

In situaties waarbij sprake is van hardnekkige en stelselmatige overlast zijn we in overleg met de politie en het OM op zoek naar nieuwe interventies om op de effectiefste manier handhavend op te treden. Dit doen we door vanuit de gemeente regie te voeren op de persoonsgerichte aanpak en in kaart te brengen welke ketenpartner wanneer de effectiefste interventie kan inzetten. De bestuurlijke aanpak van verblijfsontzeggingen bij (groeps)overlast staat natuurlijk niet op zichzelf. Bij deze aanpak is ook een belangrijke rol weggelegd voor het Zorg- en Veiligheidshuis.

2. Bewonersbetrokkenheid

Het vergroten van bewonersbetrokkenheid kan de veiligheidsgevoelens in de stad verbeteren, bijvoorbeeld door bewoners te stimuleren om zelf een parkje schoon te houden waar ze overlast ervaren. Het verbeteren van de bewonersbetrokkenheid is nog in ontwikkeling maar we maken eerste stappen. We werken niet alleen voor de stad, maar ook met de stad. Doordat we wijkgericht werken en dus letterlijk meer tijd in de wijken doorbrengen, staan we meer met bewoners in verbinding. Dit onderwerp vliegen we dan ook breder aan dan alleen vanuit veiligheid. We hebben mede vanuit leefbaarheid op een aantal plekken in de stad kleinschalige (tijdelijke) kantoren ingericht die het voor bewoners laagdrempeliger moet maken om binnen te stappen en met diverse professionals in gesprek te gaan. Daarnaast werven we dit jaar een beleidsmedewerker die specifiek beleid en uitvoering gaat koppelen met betrekking tot bewonersparticipatie.

3. Samenwerking met sociaal en fysiek domein

Door beter samen te werken met experts uit het sociale en fysieke domein kunnen we ook de veiligheidsproblematiek in de stad beter aanpakken en voorkomen. Vanuit diezelfde gedachte zijn we onlangs van start gegaan met een multidisciplinaire groep om de samenwerking voor de aanpak van het centrumgebied te verbeteren tussen verschillende gemeentelijke disciplines, belangrijke externe partners, bewoners en ondernemers. Het idee is om al werkende aan gezamenlijk geprioriteerde actielijnen een werkproces te verfijnen dat duurzaam tot betere resultaten moet leiden voor een leefbaar centrum. Dat werkproces kunnen we vervolgens als leidraad benutten voor de aanpak in andere stadsdelen.

Inhoudelijk is in de samenwerking 'schoon, heel en veilig' een belangrijk thema. Zo hebben we met het fysieke domein bijvoorbeeld meer aandacht voor afval, verlichting en bosschages. Op die gebieden zijn veelal kleine interventies in de openbare ruimte mogelijk die het veiligheidsgevoel kunnen verhogen en de overlast kunnen verminderen.

4. Digitale criminaliteit

Een korte terugblik op 2022 laat zien waar we binnen dit thema op hebben ingezet:

- We hebben samen met politie de voorlichtingsweek Digitale Criminaliteit georganiseerd. Het doel van deze week was om inwoners bewust te maken van online gevaren en hen te informeren over hoe zij kunnen voorkomen dat zij slachtoffer worden van digitale criminaliteit. Dit hebben we onder andere gedaan door inzet van het Mobiel Media Lab, een voorlichtingsvrachtwagen die verschillende wijken in de stad heeft aangedaan. De focus in de week lag op jongeren en ouderen.
- We nemen regulier deel aan regionale expertgroepen met daarin partners als de politie en het Openbaar Ministerie. Samen met bewoners, maatschappelijke organisaties en ondernemers slaan we de handen ineen om kennis uit te wisselen en gezamenlijk cybercrime tegen te gaan.
- Regionale cyberbeelden zijn gemonitord. Cybercrime is continu in ontwikkeling. Een actueel beeld vandaag, kan volgende maand achterhaald zijn. Nauwlettende monitoring is van belang, zodat tijdig ingegrepen kan worden.

De afgelopen jaren heeft de gemeente zich aangesloten bij diverse initiatieven binnen het thema digitale veiligheid. Om de ambities in het IVP waar te maken is er echter meer nodig. We willen een aanjaagrol in de preventie van digitale criminaliteit vervullen en actief interventies inzetten voor al onze belangrijkste doelgroepen: jongeren, ouderen en kleine en middelgrote ondernemers. We hebben echter beperkte capaciteit hiervoor. Met kleine stappen verkennen we geschikte interventies en samenwerking tussen alle relevante partners op het gebied van ICT, onderwijs, openbare orde en branche- en belangenorganisaties.

5. Zorg & Veiligheid

Een korte terugblik op 2022 laat zien waar we binnen dit thema op hebben ingezet:

- Het afgelopen jaar zijn er 205 casussen besproken binnen de Top150-aanpak, om met ketenpartners tot een integrale persoonsgebonden aanpak per casus te komen. Deze aanpak richt zich op casuïstiek waarbij sprake is van een hardnekkige criminele levensstijl in combinatie met ernstige problemen op het gebied van huisvesting, financiën, dagbesteding en/of werk, familierelaties en gedrag.
- In 2022 zijn er 37 casussen besproken binnen de TopXPlus-aanpak. Het doel van deze aanpak is om op casusniveau voor deze specifieke doelgroep van mensen die (potentieel) gevaarlijk gedrag vertonen langdurige en intensieve ondersteuning en monitoring in te zetten.
- De overlegstructuur MDA++ is in 2022 afgerond, waarin intersectoraal werd samengewerkt op de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling. Na een evaluatie met de samenwerkingspartners zijn een aantal effectief gebleken elementen in reguliere overleggen ondergebracht, zoals de inzet van een ervaringsdeskundige op het daderperspectief en het risicogestuurd werken aan herstel.
- Er zijn 86 verzoeken binnengekomen bij de Jeugdbeschermingstafel. Deze tafel wordt voorgezeten door een onafhankelijk voorzitter en heeft als doel om samen met de ouders, hulpverleners, de Raad voor de Kinderbescherming en de gecertificeerde instellingen te komen tot een plan van aanpak.

- In 2022 is de Top 15&15-lijst voor de aanpak van overlastgevende en zorgbehoevende dak- en thuislozen een dynamische lijst geworden. Dit betekent dat we gedurende het gehele jaar voor nieuwe personen uit de doelgroep oplossingen zoeken. De aanpak heeft onder andere geleid tot minder overlast op straat van deze doelgroep en daadwerkelijke lotsverbetering voor een aantal dak- en thuislozen door middel van passende woonvormen.

Binnen het thema Zorg & Veiligheid werken we domeinoverstijgend samen aan complexe problematiek met als doel het verbeteren van maatschappelijke veiligheid. We zetten in op een persoonsgerichte aanpak met als doel het verbeteren van de veiligheid op straat en het verminderen van overlast. Hiervoor hebben we een aantal instrumenten, zoals het werk van de regieteams multiprobleemhuishoudens, het doorbraakteam en het Zorg- & Veiligheidshuis. Met deze instrumenten gaan we onverminderd door. Daarbovenop voeren we in 2023 diverse activiteiten uit, die passen bij onze pijlers: preventie en vroeginterventie, maatwerk voor individu en wijk, bevorderen van samenwerking.

Ontwikkelen nazorgteam ex-gedetineerden

We hebben een Rijksbijdrage ontvangen voor het project Re-Integratie Officier (RIO) en Integrale Persoonsgerichte Toeleiding Arbeid (IPTA). Met de toegekende gelden zetten we in op het verstevigen en verbreden van het bestaande nazorgteam, met onder andere (extra) experts op het gebied van inkomen, zorg, leerrecht en forensische zorg. Dit team heeft tot doel de informatiepositie te verstevigen door een breder netwerk te betrekken bij de nazorg, het intensiveren van de begeleiding van gedetineerden bij hun terugkeer naar de maatschappij door (meerdere) bezoeken vanuit het team tijdens detentie, en het beter kunnen bieden van maatwerk door middel van het toepassen van de doorbraakmethode. Hierdoor wordt de bestaanszekerheid (inkomen, werken aan vermindering schulden en het hebben van werk) vergroot. Door het intensiveren van de begeleiding tijdens detentie, het vergroten van de bestaanszekerheid en het bieden van maatwerkoplossingen kunnen we de leefomstandigheden optimaliseren, waardoor het recidiverisico vermindert en de maatschappelijke kosten verlaagd worden.

Uitvoeringsprogramma levensloopzorg

De levensloopaanpak is een samenwerking in regionale netwerkvormen voor mensen met verward gedrag en/of een verslaving en/of een licht verstandelijke beperking én een hoog veiligheidsrisico, bij wie reguliere (forensische) behandeling tekortschiet. Deze mensen hebben langdurige bemoeienis en (tijdelijk) beveiligde intensieve klinische zorg nodig. De levensloopaanpak biedt continuïteit van ondersteuning en zorg op alle levensgebieden, zo lang als dat nodig is. Het doel is te zorgen voor betere samenhang tussen ondersteuning, zorg en veiligheid op het juiste moment waarbij continu contact wordt onderhouden met de cliënt en hun naasten.

De complexiteit van deze zorg maakt het noodzakelijk dat nog beter integraal wordt samengewerkt tussen het zorgdomein, het forensisch domein, het sociaal domein en het veiligheidsdomein. Bovendien is een goede en zo volledig mogelijke informatiepositie immers cruciaal om snel, gericht en desgewenst preventief te kunnen handelen.

Het komende jaar starten we met het includeren van de eerste personen binnen de levenslooppaanpak. Dit doen we in de TopXPlus in het Zorg- en Veiligheidshuis.

Samenwerking regionaal strategische agenda Zorg & Veiligheid

Regionaal wordt gewerkt aan een strategische agenda Zorg en Veiligheid voor de komende vier jaren en de hierbij passende governancestructuur. Nijmegen levert (naast de regionale projectleider) inhoudelijke input ten behoeve van deze agenda.

6. Jonge aanwas in de criminaliteit

Een korte terugblik op 2022 laat zien waar we binnen dit thema op hebben ingezet:

- In het Zorg- en Veiligheidshuis zijn 4 jeugdgroepen besproken in 2022 en voorzien van een plan van aanpak. Daar waar er nog geen zorg- en of hulpverlening betrokken was, zijn de jeugdigen samen met hun ouders uitgenodigd door het Zorg- en Veiligheidshuis en is een gesprek gevoerd.
- We hebben extra jeugdcoaches aangenomen en er is een regisseur jeugd van start gegaan. De werkmethode van de schoolwerkfitprogramma's is verder geprofessionaliseerd en uitgebouwd.
- We werken met de inzet van sleutelfiguren. Dit zijn vooraanstaande personen uit de straatcultuur die jongeren op een positieve manier kunnen beïnvloeden, toe kunnen leiden naar de Jeugdcoaches of andere vormen van hulpverlening, en veel straatinformatie bezitten.
- De Jeugdcoaches werken ook op een aantal scholen van het voortgezet onderwijs, waar zij via zichtbare aanwezigheid contact maken met jongeren om zo in de schoolomgeving de jongeren te kunnen begeleiden.
- In 2022 zijn de stadsdeeloverleggen Jeugd ('briefings') uitgebouwd met als laatste de toevoeging van het stadscentrum. Inmiddels hebben we in alle stadsdelen duurzame overlegstructuren opgezet waarin we voor dat stadsdeel samen met partners uit de wijk (jongerenwerk, jeugdcoaches, toezichthouders en wijkagenten) de jeugdoverlast in kaart brengen en gerichte interventies inzetten. Daar waar nodig schalen we casuïstiek op naar het Zorg- & Veiligheidshuis.
- Ook in 2022 heeft onder regie van een van de regisseurs veiligheid een aanpak gelopen voor de periode rondom de Ramadan, en rondom de jaarwisseling. Werkers stemmen hun inzet en het aanbod van activiteiten af op de wensen van de jeugd. Doel is om jongeren via activiteiten van de straat te halen en om op een laagdrempelige manier contact te maken om zo de verbinding, het vertrouwen en de samenwerking te verbeteren.

Het IVP spreekt de ambitie uit om risicojeugd en kwetsbare jongeren eerder in beeld te krijgen en te komen tot een aanpak van Jonge Aanwas in de criminaliteit. In veel gevallen komen risicojongeren pas laat in beeld, waardoor laagdrempelige interventies geen soelaas meer bieden en er soms al sprake is van crimineel en strafbaar gedrag. Voor het brede thema jeugd starten we dit jaar een onderzoek naar de aard en omvang van jonge aanwas in Nijmegen. We brengen de basis op orde, werken aan een methode voor het beter in beeld krijgen van kwetsbare jongeren, maken jongeren weerbaarder en we ontwikkelen een Nijmeegse aanpak voor het voorkomen van jonge aanwas in de criminaliteit. Het doel is om te komen tot een methode om risicojongeren en kwetsbare

jeugd vroeger in beeld te krijgen, om vervolgens te voorkomen dat er criminele carrières gestart worden. Door betere analyses en samenwerking willen we de gelegenheid creëren om vroeg-interventies te plegen, met langdurig effect. Denk daarbij aan het werken met zogenaamde sleutelfiguren, jeugdcoaches en andere jeugdprofessionals in de wijk, school-werk-fitprogramma etc. Daarmee zetten we in op het voorkomen van jonge aanwas in de criminaliteit. Om de Nijmeegse aanpak verder een impuls te geven, verkennen we in 2023 de kansen voor deelname aan het programma 'Preventie met Gezag'. Dit programma, geïnitieerd vanuit het Ministerie van Justitie en Veiligheid, richt zich nadrukkelijk op de jonge aanwas. Daarbij worden aan deelnemende gemeenten extra middelen verstrekt ten behoeve van een bredere aanpak voor deze doelgroep. Daarnaast zoeken we verbinding met bestaande activiteiten zoals de campagne wapens en jongeren en het aanpakken van toenemend middelengebruik.

7. Polarisation en maatschappelijke ontwrichting

Een korte terugblik op 2022 laat zien waar we binnen dit thema op hebben ingezet:

- Onze jeugdcoaches hebben ook op dit thema inspanningen verricht, zoals heel concreet op scholen aandacht besteden aan het voorkomen van extremisme en de risico's rondom complottheorieën.
- We hebben voor Gelderland-Zuid 11 trainingen op het gebied van radicalisering georganiseerd voor professionals zoals onze jeugdcoaches. Deze trainingen worden gegeven door het Rijksopleidingsinstituut tegengaan Radicalisering (ROR) samen met de Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid (NCTV).
- De eerdergenoemde Dialoogbijeenkomsten van het Huis van Compassie leveren ook een belangrijke bijdrage aan het thema polarisatie.

Polarisation is toenemend 'wij-zij' denken. Het is een proces waarbij tegenstellingen tussen groepen in de samenleving sterker worden, en groepen steeds meer tegenover elkaar komen te staan. Dit thema heeft diverse raakvlakken met de thema's discriminatie en openbare orde. Polarisation lijkt de afgelopen jaren toe te nemen, mede als gevolg van maatschappelijke ontwikkelingen. Deze polarisation willen we tegengaan door het versterken van ontmoetingen, sociale cohesie en verbindingen in de wijk. Desgewenst geven we het stille midden een podium.

Binnen dit thema ontplooiën we een aantal activiteiten. Om te beginnen zetten we jeugdcoaches onverminderd in. We verkennen telkens de aard en omvang van polarisation in Nijmegen. Om de impact van polarisation tegen te gaan, gebruiken we het netwerk van sleutelfiguren in de wijken en verstevigen we de wijknetwerken in bredere zin. Ten slotte verbinden we de aanpak van het thema polarisation goed met aangrenzende thema's als inclusie, sociale veerkracht, extremisme en (anti-) discriminatie.

8. Aanpak straatintimidatie

Een korte terugblik op 2022 laat zien waar we binnen dit thema op hebben ingezet:

- We hebben een verdiepende campagne tegen seksueel grensoverschrijdend gedrag in de publieke ruimte gelanceerd. Het gaat om het creëren van bewustwording en het aanmoedigen van positief gedrag.

- Binnen het thema straatintimidatie zijn we de verbinding aangegaan met het rijksoverheidsprogramma 'Veilige Steden'. Vanuit dit programma zijn gelden beschikbaar gekomen, die met cofinanciering door uw raad zijn uitgebreid tot een bedrag van 60.000 euro.
- Op verzoek van uw raad is gestart met een preventiecampagne, een verdiepend onderzoek met een campagne door Bureau Ruimtekoers. Ook is onze website aangevuld met informatie over het thema straatintimidatie/seksuele intimidatie en hebben we ons verbonden aan de landelijke campagne 'Ben je Oké'.⁹

Onze opgave bij de aanpak van straatintimidatie is dat Nijmegen een veilige haven wenst te zijn voor iedereen. We zetten ons daarom extra in zetten voor doelgroepen die een grotere kans hebben om slachtoffer te worden van onveilige situaties op straat. Dit thema houdt nauw verband met het thema discriminatie.

Als ambitie spitst onze aanpak van straatintimidatie zich in eerste instantie toe op de aanpak van seksuele intimidatie. Onze gemeente is onderdeel geweest van de landelijke aanpak 'Veilige Steden'. Met de Rijksgelden die hiermee vrijkwamen en de cofinanciering is een preventiecampagne opgetuigd voor het stellen van een norm als het gaat om seksuele intimidatie en seksueel grensoverschrijdend gedrag.

Voor de komende vier jaar heeft het Rijk opnieuw gelden beschikbaar gesteld in het kader van de aanpak Veilige Steden. Wij hebben besloten om daaraan mee te doen en daarmee een vervolg te geven aan de ingezette koers. Daarbij kijken we nadrukkelijk hoe we aan kunnen sluiten bij passende bestaande lokale initiatieven, met als doel om zo meer massa te geven aan bewegingen die gericht zijn op normstellend gedrag of breed aandacht vragen voor dit thema. Tot slot kijken we ook naar *best practices* in den lande.

Kernthema's

9. Openbare orde

Een korte terugblik op 2022 laat zien waar we binnen dit thema op hebben ingezet:

- Het aantal demonstraties in Nijmegen is in de afgelopen jaren sterk toegenomen. Zo waren er in 2016 en 2017 rond de 20 demonstraties per jaar. In 2021 en 2022 zijn er circa 70 demonstraties geweest per jaar. Het aantal demonstraties is toegenomen, maar ook specifiek het soort demonstraties dat een grotere impact heeft op de openbare orde en veel inzet vereist van politie en gemeente. Te denken valt daarbij aan demonstraties van Nederland in Verzet, Pegida en de Boerenprotestacties.
- In 2022 vond de eerste jaarwisseling plaats waarbij het vuurwerkverbod uit de APV gold, anders dan het verbod volgend uit de coronamaatregelen van eerdere jaren. In samenwerking met onze partners, jongerenwerkers, wijkregisseurs, de crisisorganisatie en andere collega's is er toegewerkt naar een veilig oud en nieuw feest.
- Samen met NEC, de politie en het OM is het afgelopen jaar verder gebouwd aan de organisatie van veiligheidsvraagstukken rond NEC.
- De inzet van toezichthouders is essentieel voor het bereiken van onze doelen en ambities op het terrein van openbare orde, veilige wijken en voor de controles op drank & horeca

⁹ Zie ook de raadsbrief van 20 november 2022.

en evenementen. De capaciteit blijft een knelpunt vanwege de hoge door- en uitstroom, onder andere vanwege de moeilijke arbeidsmarkt. We hebben daarom een arbeidsmarkttoelage ingezet. De instroom van nieuwe boa's is goed op orde.

Zoals in het IVP is benoemd, staat onze *“aanpak van vraagstukken ten aanzien van de openbare orde in het teken van het reguleren van demonstraties en de aanpak van supportersgeweld rondom wedstrijden in het betaalde voetbal. (...) We zien dat door de toenemende maatschappelijke polarisatie de omvang van en risico's rondom demonstraties toenemen. Dat vraagt de laatste jaren beduidend meer zorg en aandacht voor een goed verloop dan voorheen”*. Daarnaast behelst onze aanpak ten behoeve van de openbare orde allerlei aspecten die nu onder de noemer van andere thema's zijn ondergebracht, waarvan Veilige Wijken het meest in het oog springt.

Demonstraties

De werkwijze van de politie en gemeente blijft erop gericht om in overleg met de organisator goede afspraken te maken zodat in bijna alle gevallen de demonstraties zonder beperkingen en voorschriften doorgang kunnen vinden. In enkele gevallen waarbij dit niet lukt, worden er beperkingen en voorschriften opgelegd en noodmaatregelen voorbereid. Zo kunnen de veiligheid van de inwoners en de veiligheid van de betogers worden gewaarborgd.

Supportersgeweld voetbalwedstrijden

Met NEC, de politie en het OM werken we verder aan de organisatie van veiligheidsvraagstukken rond NEC. We willen excessen als supportersrellen voorkomen door zaken zoveel mogelijk gezamenlijk vooraf te bespreken en risico's voor de openbare orde en veiligheid preventief aan te pakken. We hanteren het uitgangspunt dat het positief belonen van supporters belangrijk is en we vooral samen met de supporters en de supportersvereniging kijken hoe we binnen de regels de wedstrijden van NEC goed en veilig kunnen laten verlopen. Met deze aanpak gaan we in 2023 verder.

10. Veilige evenementen, horeca en markten

Een korte terugblik op 2022 laat zien waar we binnen dit thema op hebben ingezet:

- Afgelopen jaar was praktisch zonder coronabeperkingen, met evenementen zoals de Vierdaagsemarsen en -feesten en drie uitverkochte Goffertparkconcerten. Het aantal evenementen was daarom weer hoog. Tegelijkertijd is het aantal horecazaken flink toegenomen. Ook blijft de complexiteit van de vergunningaanvragen gestaag toenemen. Deze toenemende druk leidde ertoe dat niet alle vergunningen op tijd konden worden verleend.
- We zijn druk bezig geweest met het Fieldlab Grootchalige Evenementen Nijmegen. In het Fieldlab werken verschillende organisaties samen aan een 3D-model van onze stad. Dit helpt evenementenorganisatoren hun plannen te vertalen naar een digitaal 3D-evenemententerrein. Vervolgens kan het 3D-evenemententerrein de adviseurs van de veiligheidsdiensten en de vergunningverleners van de gemeente helpen bij het beoordelen van de plannen. Zo proberen we samen met de sector de veiligheid op en rondom evenementen te vergroten. Vorig jaar hebben we het Fieldlab gebruikt voor enkele grote evenementen.

- We hebben beleidsregels opgesteld over de beoordeling van levensgedrag voor horecavergunningen, nadat de Raad van State met een uitspraak de beoordelingsruimte van de burgemeester had ingeperkt.
- We hebben de aanvragers van de evenementen voor de studentenintroductieweek proactief ondersteund, met aan de voorkant veel contact over de aanvragen en met een speciale informatiesessie voor deze organisatoren. Het gevolg is dat deze organisatoren tijdiger betere plannen hebben ingediend. Hierdoor hebben meer evenementen plaatsgevonden volgens de wensen van de organisatie die tegelijkertijd voldeden aan wet- en regelgeving die onder andere moet zorgen voor de veiligheid van het evenement en voor minder overlast voor de omgeving.

In 2023 gaan we toezicht en handhaving in het vergunningensysteem integreren.

Werkprocessen moeten hierdoor eenvoudiger en nauwkeuriger worden. En niet alleen voor ons, maar in de toekomst ook voor onze partners.

Daarnaast gaan we dit jaar beginnen met het in de praktijk brengen van de ontwikkelingen binnen het Fieldlab voor reguliere aanvragen. Om de mooie stappen in het Fieldlab in de praktijk te brengen bij deze reguliere aanvragen, kijken we naar een tekentool die kleinere organisatoren kunnen gebruiken en die digitaal bij de vergunningverleners samen met de aanvraag ingestuurd kan worden.

Ook blijft risicogestuurd werken een belangrijk thema in 2023. Wij willen een veilige omgeving creëren in de samenwerkingen met de diverse adviseurs waar iedereen echt kijkt naar de risico's en dan vooral naar de mate waarin dit risico voorkomt en naar de maatregelen die eventueel getroffen kunnen worden om het risico te verlagen. Dit thema verdient ook komend jaar de nodige aandacht.

Verder zullen we ons in 2023 bezighouden met terrassen. In coronatijd zijn de terrassen verruimd en sindsdien zijn veel van deze terrassen blijven staan, uiteraard met aanpassing van de vergunning. We onderzoeken komend jaar wat het effect hiervan is op veranderingen die op diverse plekken in de stad gaande zijn.

Ten slotte: de bulk van het werk binnen dit thema blijft bestaan uit het beoordelen van vergunningaanvragen met als doel de veiligheidssituaties te verbeteren.

11. Veilige fysieke leefomgeving

Een korte terugblik op 2022 laat zien waar we binnen dit thema op hebben ingezet:

- Waar tijdens corona vooral sprake was van een langdurige inzet van onze rampen- en crisisorganisatie, is er nu sprake van meer kortdurende inzetten, bijvoorbeeld in geval van brand en gaslekkages.
- In het afgelopen jaar is de beleidsevaluatie brandveiligheid en constructieve veiligheid verder verrijkt met een kwantitatief onderzoek naar 20 casussen¹⁰.
- Samen met woningcorporatie Talis, ODRN en VRGZ hebben we hard gewerkt aan de pilot proportionele brandveiligheid. Hierin hebben we verkend of het proces van vergunningverlening verbeterd kan worden en hoe gelijkwaardigheden van brandveiligheidsmaatregelen kunnen worden toegepast.

¹⁰ Op 7 maart 2023 bent u per raadsbrief geïnformeerd over deze beleidsevaluatie.

- Bij de inrichting van (tijdelijke) opvanglocaties is het van belang dat er sprake is van een veilige fysieke leefomgeving. Partners zijn daarin vaak in de lead; wij hebben als gemeente over deze kwesties goed contact.
- In het afgelopen jaar heeft de gemeente Nijmegen in samenwerking met de VRGZ haar Bevolkingszorgtaak accuraat kunnen uitvoeren. De Officieren van Dienst Bevolkingszorg zijn meermaals opgeroepen en we zien weer een stijging in het aantal rampen- en GRIP-situaties sinds de coronacrisis. Het gaat dan met name om gaslekkages of branden.
- De Veiligheidsregio Gelderland-Zuid heeft in 2022, blijkens de tussentijdse rapportages, invloed gehad van de crisisopvang van vluchtelingen uit Oekraïne en in steeds mindere mate van de coronacrisis. Op de hoofdtaak van de VRGZ, de operationele dienstverlening op de terreinen van brandweer, ambulancezorg en de meldkamer, hebben deze nieuwe crisis tot nu toe beperkte negatieve invloed gehad.

Vooruitblik op 2023

Door de beleidsevaluatie brandveiligheid en constructieve veiligheid is een goed begrip ontstaan van de praktische werking van het beleid. Zowel deze beleidsevaluatie als de pilot proportionele brandveiligheid geven relevante input voor de doorontwikkeling van fysieke veiligheid binnen de gemeente Nijmegen en haar partners. Centraal hierin staan: de eigen verantwoordelijkheid en risicogerichte benadering vertaald naar de praktijk plus doelmatigheid en kostenefficiëntie in het nemen van (brand)veiligheidsmaatregelen. Onze activiteiten ten behoeve voor Bevolkingszorg zetten we onverminderd voort. We gaan uit van de zelfredzaamheid van onze inwoners, maar ondersteunen op het moment dat het nodig is.

Elk jaar blik de VRGZ in haar kaderbrief vooruit op de meest relevante ontwikkelingen voor en binnen haar organisatie. Op 2 februari heeft u uw zienswijze op de Kaderbrief 2024 vastgesteld.

Afsluiting

Met deze brief hebben we u een beeld geschetst over wat er per veiligheidsthema in 2022 is gebeurd en wat er in 2023 staat te wachten. Voor nu gaan we ervan uit u voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Het college van burgemeester en wethouders van Nijmegen

A.P.W. van de Klift
gemeentesecretaris

H.M.F. Bruls
burgemeester